

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інженерно-будівельний інститут
Кафедра технології будівельного виробництва

СИЛАБУС

освітнього компонента – **ОК 18**

Навчальна дисципліна - **Методологія та методика наукових досліджень**

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	192	Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Промислове і цивільне будівництво	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	курсова робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Менейлюк Олександр Іванович,
д.т.н., професор кафедри технології будівельного виробництва,
pr.mai@ogasa.org.ua

В процесі вивчення даної дисципліни студенти ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВАМИ МЕТОДОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЗДОБУВАЮТЬ НАВИЧКИ НАУКОВОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: Вища математика; Будівельні конструкції та матеріали; Технологія, організація та управління будівництвом.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Уміння читати оригінальну літературу з фаху та добувати з неї необхідну інформацію; скласти анотацію тексту з фаху; володіти новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.

ПРН14. Уміння застосовувати знання у проектній та дослідницькій роботі з використання сучасних інформаційних технологій при вирішенні інженерних задач.

ПРН17. Уміння виконувати розрахунково-експериментальні роботи з багатоваріантного аналізу характеристик конкретних будівельних об'єктів з метою оптимізації будівельних процесів.

ПРН19. Демонструвати вміння вести наукові обговорення в форматі наукових конференцій, семінарів тощо.

ПРН21. Демонструвати здатність аналізувати ситуацію, виявляти виникаючі проблеми та на базі отриманих знань формулювати шляхи їх вирішення, вміти скласти план та провести дослідження та обробляти результати наукових досліджень в обраному напрямі наукової та викладацької діяльності.

ПРН22. Уміння вивчити об'єкт будівництва відповідно до обраною теми кваліфікаційної роботи; провести збір та аналіз необхідного матеріалу (вихідної інформації) для її виконання; застосувати знання і уміння, отримані по всьому курсу навчання; проводити дослідницькі роботи під керівництвом наукового керівника.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- основи теорії моделювання;
- способи використання сучасних програмних комплексів в процесі наукових досліджень;
- правила оформлення результатів досліджень в усної та письмової формах
- загальні питання наукових досліджень;
- методи та способи досліджень будівельних рішень;
- методи проведення натурних експериментів будівель та споруд;
- основні положення методики наукових досліджень та моделювання – як одного із методів експериментальних досліджень, а також основні напрямки наукової діяльності вчених та фахівців академії;
- знати особливості методології, методів та методик наукових досліджень.

вміти:

- сформулювати загальні характеристики кваліфікаційної роботи;
- розробити план-проспект кваліфікаційної роботи;
- скласти розгорнутий зміст кваліфікаційної роботи;
- розробити загальну методика досліджень у вигляді структурно-логічної схеми досліджень;
- самостійно підготувати мультимедійну презентацію, наукову доповідь, виступ на конференції та статтю; роботу на студентський конкурс, то що.
- розробляти методика та проводити натурний і числовий експеримент будівельних конструкцій та споруд, обробляти отримані експериментальні дані;
- проводити аналіз та синтез отриманих результатів;
- впроваджувати наукові дослідження
- використовуючи основні положення наукових досліджень та отримані знання, визначати тему досліджень.

володіти:

- способами обробки отриманих даних методами математичної статистики.

- методами виявлення найбільш ефективних будівельних рішень для застосування на конкретному об'єкті.
- навичками планування і організації експерименту та обробки експериментальних даних.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна
1. Лекції				
1.1	Основні поняття методології та методики наукових досліджень. Вибір напряму та теми випускної магістерської роботи	2		
1.2	Форми виконання магістерської роботи План-проспект випускної магістерської роботи	2		
1.3	Обсяг, структура та вимоги до оформлення випускної роботи	2		
1.4	Методика аналізу інформаційних джерел з використанням сучасних технологій обробки інформації	2		
1.5	Методика визначення новизни та рівня технічних рішень на основі патентного пошуку	2		
1.6	Методика вибору ефективного рішення на основі багатокритеріального аналізу	2		
1.7	Планування експериментів та аналіз результатів	2		
1.8	Методика роботи над публікаціями Складання мультимедійної презентації для доповіді за результатами наукової роботи	2		
2. Практичні заняття				
2.1	Вибір теми досліджень. Актуальність теми. Об'єкт дослідження. Методи дослідження. Мета і задачі дослідження		2	
2.2	Використання числових методів в побудові математичних моделей. Планування експериментів планами першого порядку		2	
2.3	Структура формули винаходу. Приклади складання опису винаходу. Складання заявки на патент		2	
2.4	Статистична обробка результатів. Функціональні та кореляційні залежності. Аналіз результатів експерименту		2	
2.5	Вибір методики і методології наукових досліджень. Вибір ефективного рішення на основі багатокритеріального аналізу		2	
2.6	Розглядання та аналіз прикладів експериментально-статистичного (ЕС) моделювання в дослідженнях конструктивно-технологічних та організаційно-технологічних факторів. Розгляд та обговорення прикладів натурних випробувань в науководослідних роботах		2	
2.7	Застосування чисельного експерименту з використанням програмних комплексів УП MS Progekt, Primavera Progekt Menegment та інші) в поєднанні з програмою Comrex на		2	

	прикладі власних наукових досліджень			
2.8	Приклади складання доповіді та мультимедійної презентації кваліфікаційної роботи		2	
3. Самостійна робота				
3.1	Повторення теоретичних і методичних основ курсу			10
3.2	Літературний пошук за темою наукового дослідження, оформлення бібліографічних описів			15
3.3	Формулювання мети і завдань досліджень, об'єкта і предмета досліджень. Формулювання методів, можливої наукової новизни і практичного значення результатів досліджень			5
3.4	Вибір показників, факторів і рівнів варіювання досліджень за обраною темою			5
3.5	Складання доповіді та мультимедійної презентації			10
3.6	Складання заявки на патент			15
3.7	Оформлення курсової роботи			28
	Всього	16	16	88

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Курсова робота (виконання та захист)	1	12	18
Виконання завдань на практичних заняттях	6	12	18
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (стандартизовані тести)	2	12 12	20 20
- Підсумковий (семестровий) контроль знань	1	12	24
Разом		60	100

Курсова робота передбачає складання плану-проспекту випускної кваліфікаційної роботи, результатів аналізу інформаційних джерел та патентного пошуку за темою досліджень а також блок схеми досліджень з описом загальної методики досліджень у випускній кваліфікаційній роботі.

Два рази за семестр проводяться експрес контроль знань – **стандартизовані тести**, наприклад:

- З чого складається план-проспект випускної кваліфікаційної роботи:
  - з розгорнутого змісту роботи;
  - з загальних характеристик роботи;
  - з формулювання передбачуваної наукової новизни та практичного значення результатів досліджень;
  - з загальних характеристик та розгорнутого змісту роботи.
- З чого складається актуальність теми наукових досліджень:
  - з широкого розповсюдження питань, що розглядаються, та ефективності передбачуваних результатів;

2. з ефективності передбачуваних результатів та відсутності рішень, що розглядаються в нормативних документах та рекомендаціях;
3. з рішень та завдань Міністерства будівництва та регіонального розвитку;
4. з широкого розповсюдження питань, що розглядаються, та ефективності передбачуваних результатів, і відсутності рішень, що розглядаються в нормативних документах та рекомендаціях.

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Конспект лекцій з дисципліни «Методологія та методика наукових досліджень» – <https://classroom.google.com/c/NTM2MjY3ODg5MDg2?cjc=g7mo2ba>
2. Мультимедійна презентація лекцій з дисципліни «Методологія та методика наукових досліджень» – <https://classroom.google.com/c/NTM2MjY3ODg5MDg2?cjc=g7mo2ba>
3. Навчальний посібник для виконання випускної магістерської роботи для студентів освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 192 – «Будівництво та цивільна інженерія», освітньо-науковою програмою «Промислове і цивільне будівництво». Менейлюк О.І., Галушко В.О., Дмитрієва Н.В.. Одеса, 2020 – 130 с.
4. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Методологія та методика наукових досліджень» для студентів освітнього рівня «магістр» за науковою програмою спеціальності 192 – «Будівництво та цивільна інженерія», спеціалізація - «Промислове і цивільне будівництво». Менейлюк О.І., Дмитрієва Н.В. Одеса, 2020 – 64с. (Електронна бібліотека кафедри).
5. ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення.
6. Репозиторій бібліотеки ОДАБА – <http://liber.ogasa.org.ua/>
7. Одеська національна наукова бібліотека <http://www.odnb.odessa.ua/>
8. Державна науково-технічна бібліотека України <http://gntb.gov.ua/>

Допоміжні джерела інформації

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Портал "Vak.in.ua" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://vak.in.ua>.
3. Український інститут промислової власності - УКРПатент <http://www.uipv.org/>
4. Інтернет-репозиторії книг <http://www.twirpx.com/>
5. Журнал «Інтелектуальна власність в Україні». -К.: 2015-2018pp.
6. Європейське патентне відомство (<http://ru.espacenet.com/>)
7. Всесвітня організація інтелектуальної власності <http://www.wipo.int/>

8. Коломійчук Г.П., Варич Г.С., Дехтярь О.А. Основи наукових досліджень : навч. Посібник/ Одеса, ОДАБА, 2014. – 160 с.
9. Менейлюк А. И. Оптимизация организационно-технологических решений реконструкции высотных инженерных сооружений / А. И. Менейлюк, М. Н. Ершов, А. Л. Никифоров, И. А. Менейлюк. – К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2016. – 332 с.
10. Методичні вказівки з проведення патентних досліджень при виконанні науково-дослідних робіт студентами, магістрами та аспірантами.: Менейлюк О.І. Одеса, 2012. – 46 с. (Електронна бібліотека кафедри)
11. Научно-справочное пособие "Право интеллектуальной собственности", Дахно И.И. – К.: 2004.- 221 с.
12. Вознесенский В.А., Ляшенко Т.В., Огарков Б.Л. Численные методы решения строительно-технологических задач на ЭВМ. – К., Высшая школа, 1989. – 328с.
13. Ковальчук В. В., Моїсеєв Л. М. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. - Вид. 2-е, доп. і перероб. – К.: Видавничий дім „Професіонал”, 2004. - 208 с.
14. Чернева О.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник – О.: ОДАБА, 2010. – 82 с.
15. Лучко Й.Й., Коваль П.М., Дем'ян М.Л. Методи дослідження та випробування будівельних матеріалів і конструкцій. – Львів: Каменяр, 2001. – 436с.
16. Попадинець В.І. Про планування та визначення екстремальних результатів багатофакторного експерименту на базі раціональної кількості дослідів. – Інститут проблем математичних машин і систем НАН України, Київ, Україна. 2015. – №4. – С. 65.
17. Радченко С.Г. Использование эвристики в планировании эксперимента и регрессионном анализе. - Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт», 2015. – №3. – С. 87-92.
18. Сучасні технології в будівництві: підручник/ Менейлюк О.І., Дорофеев В.С., Лукашенко Л.Е., Олейник Н.В., Москаленко В.І., Петровський А.Ф., Соха В.Г. під редакцією Менейлюка О.І. – К.: Освіта України, 2010. – 550с.
19. Инновации в строительстве и реконструкции: монография/ Менейлюк А.И., Дубельт Т.А. – Киев. ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2018 г. – 652 с.
20. "Патентознавство та авторське право", Кузнецов Ю.М. – К.: 2004. -428с.